

REZULTATI RADA MINISTARSTVA RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA

➤ **Uvojene izmjename i dopune Zakona o radu u dijelu koji se odnosi na minimalne zarade od 600 i 800 eura**

Vlada Crne Gore je predložila izmjene Zakona o radu na način da iznos minimalne zarade počev od 1. oktobra 2024. godine ne bude niži u neto iznosu od 600,00 eura za zaposlene raspoređene na radnim mjestima do V nivoa kvalifikacije obrazovanja, odnosno 800,00 eura za zaposlene raspoređene na radnim mjestima sa VI i višim nivoom kvalifikacije obrazovanja što predstavlja jednu od ključnih mjera za poboljšanje standarda građana, između ostalog, smanjenje troškova za poslodavce kroz niže poresko opterećenje na zarade i povećanje minimalne i prosječne zarade u Crnoj Gori.

➤ **Izrađen Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u dijelu uskađivanja sa pravnom tekovinom Evropske unije**

Osnovni razlog za donošenje izmjena i dopuna zakona jeste usaglašavanje Zakona o radu sa Direktivom EU 2019/1158 o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružaoca njege i Direktivom EU 2019/1152 o transparentnim i predvidivim radnim uslovima, kao i definisanja odredbi kojima bi se uredio rad na daljinu shodno Evropskom okvirnom sporazumu o radu na daljinu. Navednim izmjenama omogućava se uspostavljanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života zaposlenih sa jedne strane i doprinosi ispunjenju zatvarajućih mjerila iz poglavlja 19 – Socijalna politika i zapošljavanje sa druge strane.

➤ **Usvojen Program "Garancije za mlade"**

Glavni princip programa je da svaka mlada osoba u roku od četiri mjeseca nakon što napusti obrazovanje ili osposobljavanje ili postane nezaposleno lice, dobije kvalitetnu ponudu za posao, pripravništvo, dalje usavršavanje ili nastavak obrazovanja. Nakon sprovođenja osnovnih pripremnih radnji sa pilotiranjem Garancije za mlade započće se u 2025. godini.

➤ **Potpisan Program dostojanstvenog rada 2024-2027. godine.**

PDR ima za cilj da pomogne državi da odgovori na izazove u oblastima u kojima MOR ima komparativne prednosti, a to su rad i socijalne politike. Dva prioriteta u programu za period 2024-2027 sa ukupno sedam ishoda su promocija inkluzivnog i produktivnog zapošljavanja i poboljšani uslovi rada za sve zaposlene u Crnoj Gori. Ovaj Program je rezultat tripartitnih konsultacija o podršci MOR-a u Crnoj Gori za period 2024-2027. godine, sa ciljem prevazilaženja ključnih izazova u ovoj oblasti kao što su; stopa nezaposlenosti naročito među mladima i ženama, dugoročna nezaposlenost, neformalno zapošljavanje i emigracije, unapređenje socijalnog dijaloga, jačanje zaštite i zdravlja na radu kao i unapređenje prava iz oblasti rada.

➤ **Reformska agenda**

U okviru Reformske aqedne Plana rasta za Zapadni Balkan, planirane su dvije ključne aktivnosti za unapređenje tržišta rada u Crnoj Gori. Prva aktivnost uključuje planiranje dva programa aktivnih mjera koje posebno targetiraju žene, u skladu sa zahtjevima Evropskog socijalnog fonda plus (ESF+), s ciljem smanjenja rodne nejednakosti i povećanja zaposlenosti žena. Druga planirana mjera predviđa da do kraja 2027. godine 500 korisnika materijalne pomoći, od kojih će 50% biti žene, učestvuje u aktivnim mjerama za njihovu integraciju na tržište rada.

➤ **Digitalizacija Zavoda za zapošljavanje Crne Gore**

Digitalizacija Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je u toku, a očekuje se da novi informacioni sistem bude pušten u rad krajem novembra. Novi sistem će omogućiti brži i efikasniji pristup uslugama, uključujući online prijavljivanje u evidenciju nezaposlenih, apliciranje za programe i grantove, kao i prijavu slobodnih radnih mjesta od strane poslodavaca.

➤ **Digitalizacija sistema socijalne zaštite**

Ministarstvo je sprovelo digitalizaciju procesa refundacije naknade zarade za porodiljsko odsustvo kroz informacioni sistem socijalnog staranja. Od 3. juna, 2024. godine, proces se u Centrima za socijalni rad obavlja digitalno što omogućava brži, efikasniji i tačniji unos podataka, dok je mogućnost greške svedena na minimum, čime se povećava i transparentnost u korišćenju javnih sredstava.

➤ **Izrađen Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti**

Ovim Nacrtom omogućava se efikasnija implementacija programa "Garancije za mlade", kao i lakši pristup digitalnim servisima za nezaposlene i poslodavce. Zakon predviđa modernizaciju procedura i pojednostavljenje prijavljivanja, što će dodatno unaprijediti posredovanje pri zapošljavanju.

➤ **Utvrđen Predlog Zakona o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o ukidanju nasilja i uznemiravanja (br. 190) - u Skupštinskoj proceduri**

Ratifikacijom ove Konvencije Crna Gora unaprijeđuje standarde rada, što se posebno **održava na pregovarački proces i poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje**. Upravo su radni standardi posebno istaknuti kroz završna mjerila za zatvaranje ovog pregovaračkog poglavlja. Sa druge strane, ovim aktivnostima Ministarstvo nastavlja sveobuhvatnu reformu radnog zakonodavstva u pravcu postizanja dostojanstvenog rada za sve, a što je i u skladu sa ciljevima održivog razvoja 2030 i naročito cilja broj 8.

➤ **Riješen problem zaostalih potraživanja i regulisanje radnog staža za bivše za radnike Kombinata Aluminijuma Podgorica**

Vlada Crne Gore je na sjednici 28. avgusta usvojila Informaciju o rješavanju isplate priznatih, a neisplaćenih potraživanja u cjelosti za 88 penzionera Kombinata aluminijuma Podgorica i dala saglasnost da se sredstva u iznosu od 1,151,463.29€ isplate iz Tekuće budžetske rezerve za 88 penzionera Kombinata aluminijuma Podgorica, na predlog Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, a koja potraživanja su im isplaćena na dan 8.10.2024. godine.

➤ **Potpisan Okvirni sporazum za regulisanje radnog staža bivših radnika Kombinata aluminijuma**

Sporazum je potpisan u cilju povezivanja radnog staža do dana sticanja prava na starosnu penziju za bivše radnike KAP-a. Na ovaj način, određeni broj bivših radnika Kombinata aluminijuma uplatom doprinosa po osnovu beneficiranog radnog staža moći će da ostvari pravo na starosnu penziju i značajno poboljša uslove života.

➤ **Pronađeno rješenje za bivše radnike "Košute", Fond rada preuzeće obavezu isplata**

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga na čelu sa ministarkom Nišić je održalo niz sastanaka sa predstavnicima bivših radnika IMO „Košuta“, povodom neisplaćenih potraživanja nastalih u stečajnom postupku, prilikom čega je kroz međuresornu saradnju pronađeno rješenje za isplatu istih. Fond rada Crne Gore, kao garantna institucija za isplatu potraživanja nastalih usljed stečaja, preuzeće obavezu isplata po zahtjevu za 693 bivša radnika Košute kao i radnje u cilju povezivanja radnog staža radi ostvarivanja prava na penziju za preko 80 bivših radnika fabrike Košuta.

➤ **Donijet Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju**

Povećanje najniže penzije na 450,00 eura; unaprijeđenje materijalnog položaja za oko 74.000 građana.

➤ **Potpisan Memorandum o saradnji sa organizacijom HELP za projekat "Razvoj kapaciteta za pružanje usluga socijalne zaštite u Crnoj Gori"**

Ministarstvo rada i socijalnog staranja i organizacija Help-Hilfe zur Selbsthilfe, potpisali su Memorandum o saradnji, za projekat „Razvoj kapaciteta za pružanje usluga socijalne zaštite u Crnoj Gori“, ukupne vrijednosti **351.500 eura**. Projekat podrazumijeva izgradnju višenamjenskog objekta u opštini Gusinje, sa ciljem unapređenja objekata socijalne i dječije zaštite kao i jačanja kapaciteta za pružanje adekvatnih usluga socijalne zaštite ugroženim grupama.

➤ **Potpisan Memorandum o saradnji sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava u cilju poboljšanja socio-ekonomskog i pravnog položaja Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u Crnoj Gori**

U cilju unapređenja postojećeg stanja i položaja romske i egipćanske zajednice u Crnoj Gori, kao i ostvarivanja Ustavom i drugim pravnim aktima garantovanih prava, te borbe protiv svih oblika diskriminacije i segregacije, potpisan je Memorandum o saradnji sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava, kojim otvaramo vrata naših institucija za zapošljavanje romskih i egipćanskih saradnika, kroz održiva rješenja, sistematizovana radna mjesta u našem sistemu, kao i pružamo priliku da učestvuju u izgradnji inkluzivnog i otvorenog društva zasnovanog na borbi i eliminisanju svih oblika diskriminacije.

➤ **Završen Regionalni stambeni program**

Regionalni stambeni program koji predstavlja jedan od najvažnijih projekata vezanih za trajno rješavanje raseljenih i interno raseljenih lica, prilikom čega je obezbijeđeno 646 stambenih jedinica.

➤ **Kamen temeljac za stambene objekte za socijalno ugrožene u Herceg Novom**

Ministarka Nišić, predsjednik Opštine HN i predstavnici organizacije Help položili su kamen temeljac za stambene objekte za raseljene i socijalno ugrožene porodice. Sarađujući na temeljima povjerenja i uvažavanja, požrtvovanog rada i profesionalizma, vodeći se principima humanosti i solidarnosti, akcenat je stavljen na rješavanje stambenih pitanja za najugroženije kategorije društva. Gradnja stambenog objekta u Nemiloj, namenjeno je za pomoć socijalno ugroženim porodicama, dve raseljene i četiri koje su decenijama živele u trošnim, sasvim neuslovnim barakama u naselju Bajkovina. Projekat je vredan oko 500 hiljada eura.

➤ **Prvi popis pripadnika romske i egipćanske populacije**

U saradnji sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava i organizacijom Help realizovan je prvi popis pripadnika romske i egipćanske populacije u Crnoj Gori.

➤ **Otvoreno sklonište za žrtve trgovine djecom i mladima**

Nakon 16 godina, otvoreno je sklonište za djecu i mlade žrtve trgovine ljudima, čime je značajno unaprijeđena zaštita najranjivijih kategorija. Otvaranje skloništa predstavlja važan korak u stvaranju ambijenta, koji će pomoći najranjivijima, onima čija se djetinjstva prekidaju na najsuroviji način. Objekat ima 200 kvadratnih metara, a može da primi deset osoba. Jedna soba prilagođena je osobama sa invaliditetom.

➤ **Potpisan Sporazum o međusobnoj sradanji u borbi protiv trgovine ljudima:**

Cilj Sporazuma je unapređenje saradnje na prevenciji, edukaciji, otkrivanju učinilaca, krivičnom gonjenju izvršilaca, kao i identifikaciji, zaštiti, integraciji, reintegraciji i rehabilitaciji potencijalnih/ žrtava trgovine ljudima, naročito žena i djece, uz puno poštovanje njihovih ljudskih prava.

➤ **Ugovor za izgradnju Doma starih u Risnu:**

Ministarstvo energetike i rudarstva potpisalo je ugovor o izgradnji Doma starih u Risnu u vrijednosti od 6, 6.566.184 eura, što doprinosi inkluziji starijih osoba. Izgradnja jednog ovakvog objekta potvrđuje činjenicu da Vlada Crne Gore brine o starijima, odnosno da će im obezbijediti dostojanstveno starenje u punom smislu te riječi.

➤ **Novi prostor za obavljanje kontakta sa djecom u Beranama**

Otvorena je nova prostorija u Centru za socijalni rad u Beranama, za odvijanje razgovora između socijalnih radnika i djeteta, kao i za kontakt s roditeljima. Pomenuti prostor je adaptiran u okviru projekta "Unapređenje socijalne inkluzije", koji je realizovan kroz Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2.

➤ **Ambulanta u Domu starih u Nikšiću**

U okviru ustanove socijalne i dječje zaštite Dom starih" Nikšić", uz podršku Ministarstva rada i socijalnog staranja kao krovne institucije, Ministarstvo zdravlja je registrovalo ambulantu za pružanje usluga korisnicima iz oblasti zdravstvene zaštite.

➤ **Podrška zaposlenima u Institutu "dr Simo Milošević"**

Uz predlog Ministarstva rada i socijalnog staranja Vlada Crne Gore je obezbijedila 1.136.000 eura kroz reprezentativni sindikat za podršku zaposlenima u Institutu "dr Simo Milošević".

➤ **Pristupna rampa za OSI u Herceg Novom**

Postavljena je pristupna rampa za osobe sa invaliditetom ispred Centra za socijalni rad u Herceg Novom, omogućavajući lakši pristup uslugama. Ministarstvo rada i socijalnog staranja obezbijedilo je sredstva za projekat pripreme terena i rušenje dijela zida, uz postavljanje pristupne rampe i kovane ograde za osobe sa invaliditetom, ispred Centra za socijalni rad Herceg Novi.

➤ **Potpisan Sporazum o saradnji između Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i Ministarstva prosvjete, nauka i inovacija sa direktorima/cama osnovnih i srednjih škola „Sprječavanje nasilja i vandalizma u školama “**

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga potpisali su Sporazum o saradnji sa direktorima/cama osnovnih i srednjih škola, čime je zvanično započet pilot- program „Sprječavanje nasilja i vandalizma u školama“.Ovaj pilot-program biće sproveden u 26 škola širom Crne Gore sa ciljem unapređenja bezbjednosti i stvaranja sigurnijeg okruženja za naše učenike. U okviru ovog programa, asistenti i asistentkinje za sprečavanje nasilja i vandalizma, izabrani putem Javnog poziva koji je

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija objavilo u maju ove godine, su raspoređeni u škole kako bi pružili potrebnu podršku i osigurali uspješno sprovođenje aktivnosti na terenu. Pilot-program će trajati 10 mjeseci i očekuje se da će doprineti smanjenju nasilja i vandalizma u školama, kao i unapređenju opšte sigurnosti učenika i osoblja.

➤ **Zakonodavni i Strateški dokumenti u okviru rada, zapošljavanja i sistema socijalne i dječje zaštite**

- *Usvojen Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu;*
- *Donijet Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju;*
- *Donijet Zakon o potvrđivanju Sporazuma o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za doktore medicine, doktore stomatologije i arhitekte u kontekstu Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini;*
- *Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Albanije o socijalnom osiguranju (u Skupštinskoj proceduri);*
- *Utvrđen Predlog Zakona o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o ukidanju nasilja i uznemiravanja (br. 190) (u skupštinskoj proceduri);*
- *Utvrđen Predlog Zakona o psihološkoj djelatnosti;*
- *Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti;*
- *Nacrt Zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta;*
- *Usvojen Plan implementacije Programa "Garancije za mlade";*
- *Predlog Strategije za prevenciju i zaštitu djece od nasilja 2024-2028 s AP 2024-2025;*
- *Izrađen Nacrt Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite 2024-2028 s AP za 2024-2025;*
- *Izrađen Nacrt Strategije deinstitucionalizacije u Crnoj Gori 2024-2028 s AP 2024. i 2025;*
- *Akcionni plan za 2024. godinu za Strategiju za unapređenje zaštite i zdravlja na radu;*
- *Usaglašen tekst Sporazuma između Crne Gore i Bosne i Hercegovine o socijalnom osiguranju;*
- *Usvojen Izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2024 Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu i Usvojen Akcionni plan 2025 Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori;*
- *Usvojen Akcionni plan zapošljavanja 2024, čiji je cilj praćenje smjernica Evropske komisije i unapređenje stanja na tržištu rada;*
- *Formirana je Radna grupa za izradu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti;*
- *Izrađen Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti;*
- *Formirana je Radna grupa za izradu Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.*

- **Implementacija i koordinacija Jednogodišnjim akcionim programom IPA za Crnu Goru 2020. godinu „Podrška pametnom i inkluzivnom rastu – zapošljavanje i socijalna inkluzija“ čija je ukupna vrijednost 7,7 miliona EUR.**

Fokus je trenutno stavljen na digitalizaciju Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u cilju podizanja kapaciteta za preuzimanje nove uloge u IPA III finansijskoj perspektivi i pripreme za korišćenje ESF+ od trenutka kada Crna Gora postane punopravna članica Evropske unije.

- **U toku je nastavak aktivnosti u pogledu programiranja IPA III finansijske perspektive (2024-2027) za sektor zapošljavanja i socijalne inkluzije kojim koordinira Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga kao upravljačko tijelo**

- **Priprema Nacrta Zakona o radnom angažovanju na stalnim sezonskim ili povremenim poslovima u određenim djelatnostima**

Donošenjem Zakona o “stalnom sezoncu” urediće se pitanje stalnog sezonca kojim se želi unaprijediti institut sezonskog zapošljavanja, lakši pristup tržištu rada za vrijeme obavljanja sezonskih poslova, prava stalnog sezonca za period kada se ne obavlja sezonski posao, i u krajnjem veća uključenost domaće radne snage za vrijeme sezone.